

Kva meiner innbyggjarane om å redusere sitt eige forbruk for å redde miljøet?

Nye resultat frå UiB sitt Medborgarpanel

Endre Tvinnereim, UiB

Nasjonal klimaomstillingskonferanse
Sogndal, 25. april 2019

Innhold

- 1 Spørsmål
- 2 Trender i klimaholdninger
- 3 Enkeltmenneskers bidrag
- 4 Hva bør gjøres - forbruk i åpne svar

Spørsmål

- Hvor viktig er forbruksreduksjon i en klimakontekst?
- Er folk villige til å redusere sitt eget forbruk i en miljøkontekst?
- I så fall, hvilke typer forbruk?
- Hvilke befolkningsgrupper er minst og mest interessert i forbrukets rolle?
- Hva er sammenhengen mellom holdninger og handlinger?

1.5C-rapporten om forbruk/livsstil

”policy-driven pathways that encompass accelerated change away from fossil fuels, large-scale deployment of low-carbon energy supplies, improved energy efficiency and sustainable consumption lifestyles reduce the risks of climate targets becoming unreachable” (Rogelj et al., 2018: 149, min uthevning).

DIGSSCORE: Medborgerpanelet og Medborgerlaben

- Digital infrastruktur for samfunnsvitenskap
- Online surveypanel og fysisk lab
- Tverrfaglig
- 6 tematiske enheter + åpen kategori (TESS-modellen)
- Tilnærming: Timeshare
- Muliggjør bruk av nye metoder og sekvensiell forskning
- Åpne data og kode
- Partnere i andre land, f.eks. EIPS

Stanford University

Stanford | Institute for Research in the Social Sciences

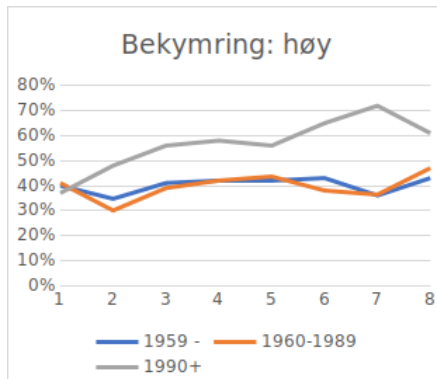
Nyere utviklinger i metode

- Survey-eksperimenter
- *Kvantitativ/kvalitativ tekstanalyse*
- *Panelstudier (samme individ over tid)*
- Sekvensielle/iterative studier
- Komparative (internasjonale) studier

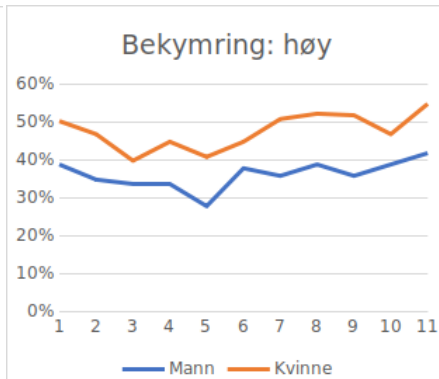
Bekymring for klimaendringer

Hvor bekymret er du for klimaendringer?

Bekymring for klimaendringer: alder og kjønn

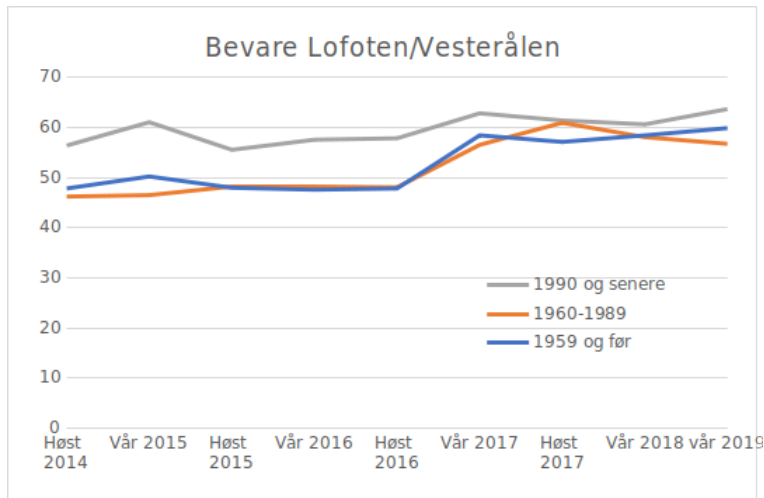

(2013-)

(2015-)

Lofoten: Utvinne eller bevare?

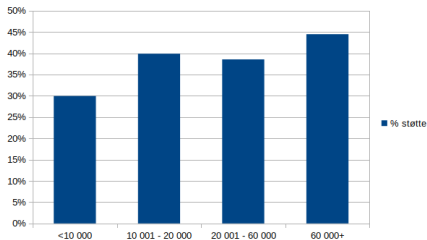

Bilparken 2025

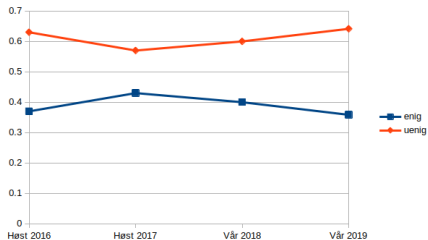
I Nasjonal Transportplan 2018-29 står det et forslag om at alle nye personbiler fra 2025 skal være elektriske eller bruke hydrogen.

Hvilket av utsagnene nedenfor kommer nærmest ditt syn:

- I 2025 bør alle nye personbiler som selges gå på elektrisitet eller hydrogen
- I 2025 bør det fremdeles være anledning til å kjøpe nye personbiler som går på diesel og bensin.

Innbyggere i kommunen

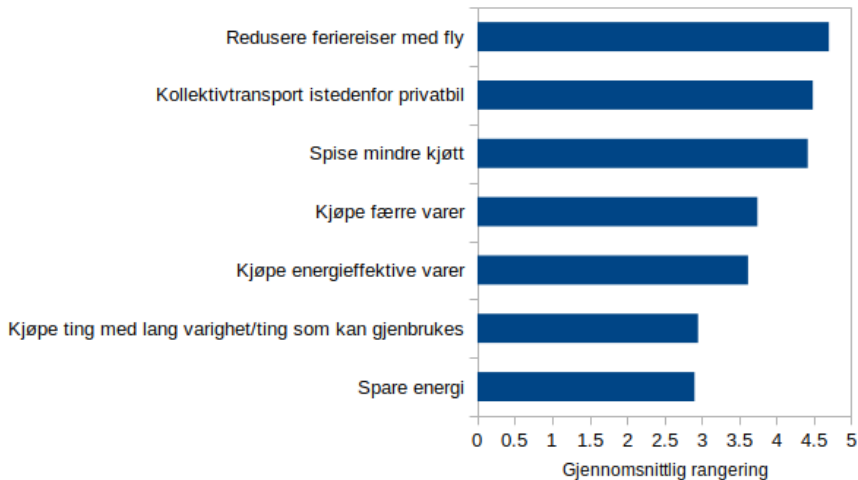

Rangering av enkeltmenneskers bidrag

For å forhindre eller begrense skadelige klimaendringer, hevdes det ofte at vi som enkeltmennesker må bidra til en omstilling i retning av et lavutslippssamfunn.

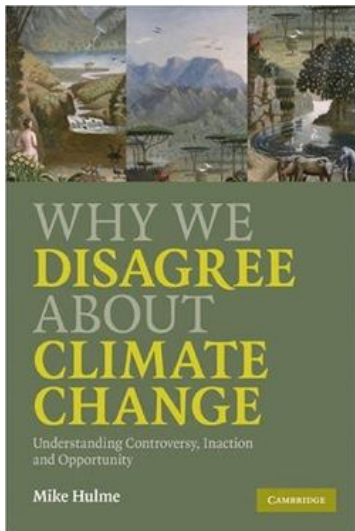
Hvilke tiltak av de følgende er det lettest for deg å gjennomføre?
Ranger fra 1 til 7; det letteste som 1 og det vanskeligste som 7.

kode: r8km7-a-1-7, Runde 8: 6. mars 2017 - 9. april 2017

kode: r8km7-a-1-7, Runde 8: 6. mars 2017 - 9. april 2017

Men hva tenker folk egentlig på?

Forbruk og klima: Indirekte spørsmål

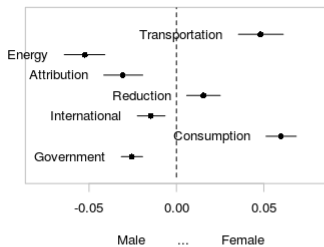
“Når det gjelder klima, hva synes du bør gjøres?”

Noen helt tilfeldige svar

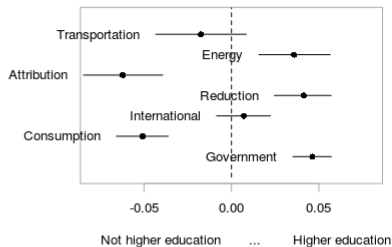
- [1] "Forstå at penger ikke er meningen med livet. å bruke penger på sikkerhet og miljøbevaring er faktisk smart!"
- [2] "Stoppe nedhogging av regnskog"
- [3] "Redusere utslipp fra fly og bil. Utvikle el. Biler med større rekkevidde og sørge for gode muligheter for lading. Forske videre på muligheter for annet drivstoff enn bensin, diesel. Utbedre muligheter for å bruke kollektivtransport."
- [4] "sats jernbane og sånt men bil må vi ha i utkant norge"
- [5] "Redusere utslippene fra fly, industri og biler"
- [6] "Forske på alternative energikilder Ta vare på regnskogen og havene"
- [7] "Redusere kjøttproduksjon"
- [8] "Redudere utslippe CO2"

Analyse av temaer

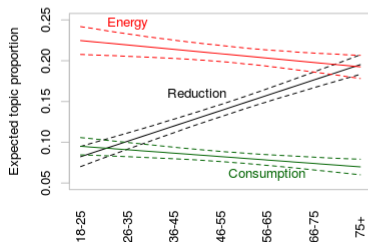
Gender

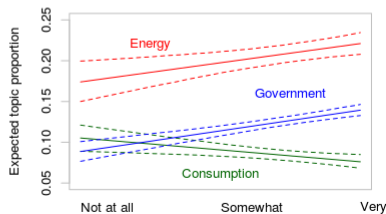
Education

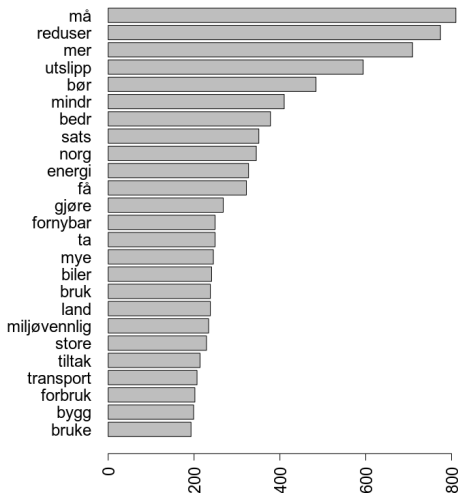
Age

Interested in politics

Mest brukte ord

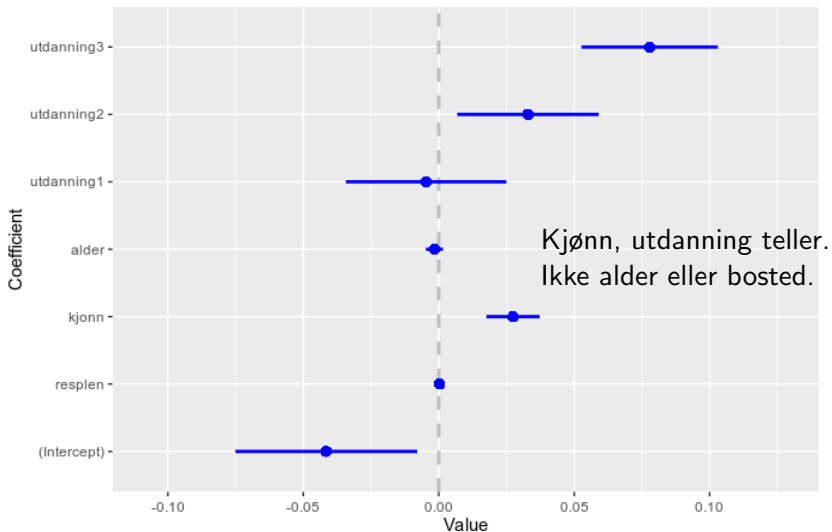

"Forbruk": 23. plass,
202 tilfeller av "forbruk"
310 tilfeller av *forbruk*
(totalt 3 370 svar)

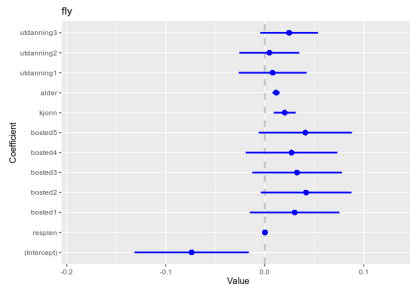
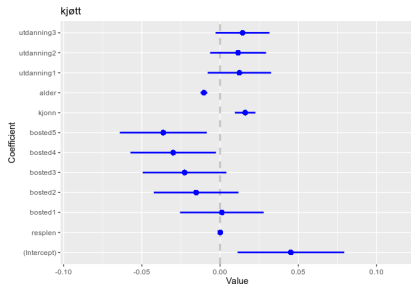
Tilfeldige eksempler med "forbruk"

- [1] "Redusere forbruket. Legge til rette for myketrafikanter. Utvikle mer energivennlige transport og mer energivennlige bygg"
- [2] "Redusere forbruk. Tenkje kortreist"
- [3] "restriksjoner på privatbilisme utbygging av jernbanenettverket redusere utslipp fra industri redusere det private forbruket"
- [4] "... Norges utslipp vil aldri redde verden. Tyskland subsidierer sol og vind, men øker kull forbruk pga sterk industri lobbying i stor skala. Fremstilles likevel som en rolle modell på klima området. Dette er helt feil.
- [5] "mindre forbruk reduksjon i oljeutvinning"
- [6] "For det første bør Norge slutte med olje- (og gass-) utvinning, både på norsk sokkel og i utenlandske steder/ investeringer. Det bør heller satses på alternativ energi og teknologi, og på redusert forbruk. Norge kan også trekke seg ut av kullutvinning, og bruke våre enorme ressurser på utvikling av ny miljøvennlig teknologi til

Hvem sier *forbruk*

Hva med kjøtt og fly?

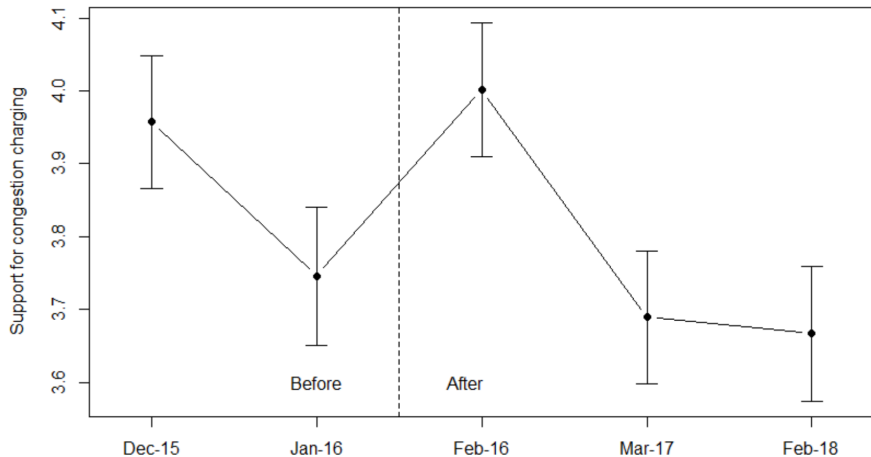

Konklusjoner og videre forskning

- Reduksjon i forbruk for å redusere klimaendringene har tilsynelatende støtte i befolkningen
- ...men mer vekt på mindre spesifikke handlinger
- "Forbruk" er et nokså vanlig ord og tema brukt i spontane svar om hva som bør gjøres
- Kvinner og folk med høyere utdanning nevner forbruk mer.
- Videre forskning kan 1) sammenligne utsagn med aggregerte handlingsmønstre, 2) grave dypere i motivasjoner (pågående forskning)
- Folk ønsker tilrettelegging og regulering sammen med individuell handling

Takk for oppmerksomheten.
etv021@uib.no

Tidsdifferensierte bompenger: som røykeloven?

Tvinnereim, Haarstad, Rødeseike, Bugnion, under review.